

Folketingets Forsvarsudvalg
Christiansborg

FORSVARSMINISTEREN
6. juli 2017

Folketingets Forsvarsudvalg har den 14. juni 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 137 til forsvarsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Nikolaj Villumsen (EL).

Spørgsmål nr. 137:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilken procedure der følges, når danske soldater indberetter mistanke om overtrædelse af menneskerettighederne; herunder hvilke retningslinjer de danske soldater skal følge, hvordan sagerne undersøges og af hvem. Samtidig bedes ministeren redegøre for, hvilke procedurer amerikanske og andre koalitionslandes soldater følger i disse sager med mistanke om irakiske enheders overtrædelse af menneskerettighederne.”

Svar:

De danske soldater og udsendte enheder har ifølge Forsvarets direktiver pligt til at handle og melde, hvis de får kendskab til eller mistanke om brud på internationale regler eller konventioner, herunder menneskerettighederne og krigens love. De udsendte soldater skal rapportere dette via kommandovejen til Værnsfælles Forsvarskommandos døgnbemandede operationscenter, som videresender meldingen til Forsvarsministeriet.

Handle- og meldepligten gælder både, hvis de direkte overværer overtrædelser, men også hvis de konstaterer overtrædelser f.eks. gennem billeder eller video på mobiltelefoner.

På baggrund af rapporteringen vil Værnsfælles Forsvarskommando efter omstændighederne iværksætte en intern undersøgelse af hændelsesforløbet. Hvis det konstateres, at krænkelse af grundlæggende menneskerettigheder eller krigens love har fundet sted, er danske

styrker pålagt at træffe rimelige forholdsregler for at hindre fortsatte krænkelser, herunder f.eks. ved rapportering om forholdet til krænkerens overordnede.

Værnsfælles Forsvarskommandos interne undersøgelse har ligeledes til formål at afklare, hvorvidt sagen skal anmeldes til Forsvarets Auditørkorps, eller om det umiddelbart kan afvises, at en lovovertrædelse under dansk strafferetlig jurisdiktion har fundet sted.

Såfremt der er mistanke om, at et strafbart forhold, omfattet af dansk strafferetlig jurisdiktion, er begået, anmelder Værnsfælles Forsvarskommando hændelsen til Forsvarets Auditørkorps. Når Auditørkorpset modtager anmeldelsen, undersøges grundlaget derfor, og Auditøren vurderer, om der skal indledes en egentlig efterforskning.

Forsvarets Auditørkorps, der er en uafhængig anklagemyndighed, iværksætter efterforskning, når der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af den danske militære anklagemyndighed, er begået. Det kan endvidere være aktuelt at undersøge, om dansk militært personel har overholdt deres forpligtelser til at hindre enhver i at udøve tortur mv. eller at indberette sådanne overtrædelser.

I supplement til ovenstående kan jeg i øvrigt oplyse, at Forsvaret har oplyst, at både amerikanske og britiske soldater i Irak jævnfør de respektive landes nationale regler og regulativer er forpligtet til såvel at handle som at underrette sine foresatte, i det tilfælde de enten måtte få mistanke om eller overvære overtrædelser af krigens love og/eller menneskerettighederne. Dette gælder, hvad enten der er tale om lovovertrædelser begået af egne væbnede styrker og/eller andre landes militære styrker.

Det er således vurderingen, at amerikanske og britiske soldater er forpligtet på samme vis, som danske soldater, i forhold til at handle og melde i tilfælde, hvor de enten måtte overvære eller få mistanke om overtrædelse af krigens love og/eller menneskerettighederne.

Der henvises i øvrigt til min besvarelse af FOU alm. del. spørgsmål 44, som blev fremsendt til Folketingets Forsvarsudvalg den 17. januar 2017.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen